

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Odštěpené subjekty od KSČ(M)

Autor práce: Bc. Michal Zítek

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D., Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Kolega Michal Zítek si jako téma své diplomové práce vybral problematiku politických subjektů, jež vznikly odštěpením od komunistické strany (KSČM) po listopadu 1989 a v 1. polovině 90. let. V jednotlivých částech své práce se tak postupně věnuje nejdříve skupinám, jež měly být odštěpenými subjekty od předlistopadové KSČ (za takovou však mylně považuje i Obrodu), dále Demokratickému fóru komunistů, a stranám, jež se postupně po listopadu 1989 odštěpily od KSČM: Demokratické straně práce, Levému bloku, Straně demokratické levice, Straně demokratického socialismu a některým dalším subjektům (Lidová unie národní a sociální záchrany, Strana čs. komunistů, apod.).

Práce svým tématem i cílem slibuje analyzovat velmi zajímavé a významné téma, jež stále zůstává poněkud stranou pozornosti odborníků. Nicméně celkové zpracování tohoto záměru, jakož i mnohé vážnější i méně závažné prořešky Zítkovy práce tuto vysokou ambici výrazně devalvují.

Především v úvodu práce zcela chybí náznak nějaké metodologie i hlubší vytyčení cíle práce. Autor sice v úvodu naznačuje, že hlavním zdrojem jeho práce budou rozhovory (metoda oral history) s představiteli těchto zkoumaných levicových proudů. To je však samo o sobě problematické, protože se nemá jednat o práci historickou, ale politologickou, jež má být založena především na studiu primárních pramenů (programů těchto politických subjektů) a odborné politologické literatury (v teoretické rovině problematika politických stran a jejich fragmentace – kolega Zítek se ani nepokusil teoreticky vymezit tento fenomén např. podle Sartoriho; v rovině „praktické“ pak studium vývoje českého stranického systému a levicových subjektů v ČR po roce 1989). Autor také v závěru práce poněkud překvapivě a až udiveně konstatuje, že se mu nepodařilo uskutečnit rozhovory s aktéry těchto subjektů pro jejich údajnou neochotu.

Práce kolegy Zítka je založena ponejvíce na publikaci brněnských politologů Fialy a kol.: Komunismus v ČR, a dále na práci V. Hlouška a kol.: Rudí a růžoví. To jsou nepochybně relevantní a nejdůležitější odborné zdroje, které dosud k vývoji české levice po roce 1989 máme a je nutné z nich primárně vycházet, nicméně nemohou zůstat zdroji skoro jedinými, jak se to stalo v případě Zítkovy práce. Problém spatřuji v tom, že kolega Zítek uvádí sice v závěrečném seznamu literatury více než 80 odborných zdrojů, nicméně v práci jich cituje přibližně pouze 19. Pokud autor pracuje s primárními zdroji, pak pouze spíše mechanicky přepisuje jejich obsah (jako je tomu např. u programu Levého bloku na str. 77-82), aniž by se pokusil o nějakou hlubší analýzu či komparaci s dalšími dokumenty a subjekty. Pouhé mechanické citování či spíše přepisování obsahu stranických programových dokumentů je velkým problémem Zítkovy práce, neboť v celkovém rozsahu textu jeho diplomové práce tvoří tyto přepisy programů až neúměrně velkou část práce.

Za velmi problematické považuji autorovo východisko, že Obroda byla odštěpeným subjektem od předlistopadové KSČ. Jak víme, jednalo se v tomto případě o neformální uskupení, založené především bývalými členy KSČ z roku 1968, kteří ovšem v době založení Obrody nejenže neměli s oficiálními strukturami KSČ nic společného, ale naopak již většinou nebyli členy této strany od doby čistek po roce 1969, a naopak se (někteří) aktivně účastnili opozičního hnutí (autor sám poukazuje na jejich úzké kontakty s Chartou 77 a dalšími

nezávislými aktivitami). V práci se pak objevují i další věcné chyby, např. konstatování (na str. 50), že M. Štěpán nebyl členem ÚV KSČ, a i přesto se stal v roce 1988 členem jeho předsednictva (mylně v textu práce ovšem navíc označovaného jako Politbyro – víme, že nejužší grémium ÚV KSČ se ve všech dokumentech vč. stanov strany nazývalo předsednictvem). K bohužel již „standardním“ chybám studentů v závěrečných pracích (a kolega Zítek se jim také nevyhnul) se stává nesmyslné psaní některých slov uprostřed vět s velkým počátečním písmenem (zde „Politbyro“ uprostřed věty na str. 50 či „Generální tajemník“ uprostřed věty na str. 48). Za další prohřešek je možno považovat citace a bibliografické odkazy. Autor neúplně odkazuje na internetové zdroje (chybí datum stažení informace z webu), odkazů na citace z odborných publikací je v práci velmi poskrovnu, spíše autor cituje rozhovory s politiky v denním tisku.

Ani v závěru práce se autor nepokusil formulovat nějaké vlastní výsledky práce, teze nebo myšlenky, jež by svědčily o ambici diplomové práce přinést nějaké nové poznatky. Navíc pokus autora v závěru vysvětlit potřebnost malých levicových subjektů v české společnosti odkazem na inklinaci mládeže v zemích jižní Evropy (konkrétně Španělska) k levici je více než zavádějící, neboť vůbec nereflektuje odlišné historické zkušenosti s „levicovým“ režimem, jež existoval v Československu do roku 1989.

Zítkova práce vzhledem k výše řečenému je spíše pokusem o přehled vývoje zkoumaných subjektů, ale autorovi se zjevně nepodařilo plně využít svých možností, znalostí a schopností. Práci v této podobě považuji za přijatelnou k obhajobě, ovšem s výsledkem hodnocení nejlépe jako **dobré**.

V Praze, dne 26.1. 2011

.....
PhDr. Jan Bureš, Ph.D.